

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10So/32/2017
Identifikačné číslo spisu: 1015201117
Dátum vydania rozhodnutia: 27.04.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1015201117.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: N. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R., zastúpený : Mgr. Peter Hargaš, advokát, so sídlom Košická 56, Bratislava, proti odporkyňi: Sociálna poisťovňa ústredie, Ul. 29.augusta 8, Bratislava, v konaní o preskúmanie rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 05.02.2015 a rozhodnutia zo dňa 17.02.2015, a o odvolaní odporkyne voči uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 19. júla 2017 č. k. 8Sd/74/2015-70, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Sd/74/2015-70 zo dňa 19. júla 2017, v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Sd/74/2015-86 zo dňa 6. novembra 2017 v časti o náhrade trov konania p o t v r d z u j e .

Odporkyňa j e p o v i n n á zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 21,29 Eur titulom trov právneho zastúpenia k rukám jeho právneho zástupcu Mgr. Petra Hargaša, advokát, so sídlom Košická 8, Bratislava, a to do 15 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

Odôvodnenie

I.
Konanie na krajskom súde

Krajský súd v Bratislave napadnutým uznesením zastavil konanie vo veci navrhovateľa proti odporkyňi o priznanie invalidného dôchodku a zároveň rozhodol, že odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania vo výške 325,66 eur k rukám jeho právneho zástupcu Mgr. Petra Hargaša, advokáta, v lehote 15 dní od právoplatnosti uvedeného uznesenia.

Krajský súd opravným uznesením zo dňa 6. novembra 2017 opravil záhlavie napadnutého uznesenia tak, že dátum narodenia navrhovateľa správne znie. „XX.XX.XXXX“.

Navrhovateľ opravným prostriedkom zo dňa 15.04.2015, krajskému súdu doručeným odporkyňou dňa 09.07.2015, žiadal preskúmať rozhodnutia odporkyne číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 05.02.2015, ktorým mu bol priznaný invalidný dôchodok odo dňa 01.02.2013 v sume 74,70 eur mesačne a zo dňa 17.02.2015, ktorým mu bola zvýšená suma invalidného dôchodku odo dňa 30.09.2014 na sumu 161,-

eur mesačne a odo dňa 01.01.2015 na sumu 165,60 eur mesačne.

Po podaní návrhu odporkyňa vydala rozhodnutia číslo XXX XXX XXXX X - I. zo dňa 10.08.2016 a číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 11.08.2016, ktorými navrhovateľovmu opravnému prostriedku, riadiac sa názorom vysloveným v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR so sp. zn. 1So/38/2014 zo dňa 24.03.2015, vyhovela v celom rozsahu.

Navrhovateľ písomným podaním zo dňa 06.07.2017 vzal dôvodne podaný návrh vo veci samej späť, konanie žiadal zastaviť a zaviazať odporkyňu na náhradu trov konania vo výške 325,66 eur, vyčíslených podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení účinnom ku dňu vykonania úkonu (ďalej len „vyhláška MS SR č. 655/2004 Z. z.“). Odporkyňa so späťvzatím návrhu súhlasila.

Vzhľadom na dispozitívny úkon navrhovateľa, ktorým vzal podaný opravný prostriedok späť z dôvodu, že jeho návrhu odporkyňa vyhovela, rozhodol krajský súd tak, že podľa ustanovenia § 250d ods. 3 O. s. p. v spojení s ustanovením § 250h ods. 2 O. s. p. konanie zastavil, aplikujúc na vec ustanovenia O. s. p., v nadväznosti na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“).

Krajský súd v odôvodnení uznesenia okrem iného uviedol, že podľa ustanovení O.s.p. postupoval súd taktiež pri rozhodovaní o trovách konania (§ 146 ods. 1, 2 písm. c/, § 149 ods. 1 O. s. p., § 246c ods. 1, 250 k) tak, že odporkyňi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania, pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia - odmeny advokáta, ktorému patrí tarifná odmena za jeden úkon právnej služby vo výške jednej trinástiny výpočtového základu (§ 11 ods. 4 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.), nakoľko súd v predmetnej veci konal o invalidnom dôchodku, ktorý je dôchodkovou dávkou sociálneho poistenia.

Z obsahu spisového materiálu mal súd za preukázané, že právnym zástupcom navrhovateľa boli uskutočnené všetky úkony právnej služby, za ktoré si uplatnil trovy právneho zastúpenia, a preto uložil odporkyňi povinnosť nahradiť trovy konania v súlade s ich vyčíslením právnym zástupcom navrhovateľa, t. j. za 4 úkony právnej služby vykonané v roku 2016 - prevzatie a príprava zastúpenia zo dňa 21.04.2016, zastupovanie na pojednávaní dňa 26.04.2016 a dňa 21.06.2016, t. j. spolu za 3 úkony právnej služby á 66,- eur, podľa ust. § 13a ods. 1 pís. a/ a d/ vyhlášky, za zastupovanie na pojednávaní dňa 07.07.2016 - odročené, vo výške 1 podľa ust. § 13a ods. 4 vyhlášky, t. j. 1 x 16,50 eur, režijný paušál v roku 2016 (4 x 8,58,- eur) a za 1 úkon právnej služby v roku 2017 - vyjadrenie zo dňa 06.07.2017 1 x á 68,- eur podľa ust. § 13 ods. 1 pís. c/ vyhlášky + režijný paušál 1 x 8,84 eur podľa ust. § 15 pís. a/ vyhlášky, t. j. v celkovej výške 325,66 eur k rukám jeho právneho zástupcu, do 15 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

V odôvodnení uznesenia krajský súd ďalej uviedol, že pri priznaní trov právneho zastúpenia vychádzal z postupu odporkyne pri rozhodovaní o invalidnom dôchodku navrhovateľa, pričom zaujal stanovisko, že tieto vznikli navrhovateľovi výlučne v súvislosti so správaním odporkyne, ktorá ak by postupovala v súlade s Etickým kódexom Sociálnej poisťovne, ktorý je pre ňu a všetkých jej zamestnancov záväzný (najmä čl. 2, čl. 7), a riadne informovala navrhovateľa, nedošlo by k súdному konaniu a ani k vzniku trov z neho vyplývajúcich. Uvedené je podporené aj názorom Najvyššieho súdu SR, vyjadreným v jeho rozhodnutí sp. zn. 1So/38/2014 zo dňa 24.03.2015.

II.

Odvolyvanie odporkyne

Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu v časti o trovách konania podala odporkyňa včas odvolanie.

Odvolyvanie podala z dôvodu, že sa nestotožňuje s názorom krajského súdu, podľa ktorého trovy právneho zastúpenia vznikli navrhovateľovi výlučne v súvislosti so správaním odporkyne, ktorá navrhovateľa riadne neinformovala o možnosti dodatočne si doplatiť poistné na dôchodkové poistenie.

Odporkyňa v odvolaní uviedla, že má za to, že v priebehu konania o opravnom prostriedku nebolo žiadnym spôsobom preukázané, že navrhovateľa nainformovala o možnosti dodatočne si doplatiť poistné, teda nezavinila, že sa konanie muselo zastaviť.

Argumentovala tým, že v čase odporkyňa vydania napadnutých rozhodnutí č. XXX XXX XXXX X z 5. februára 2015 a č. XXX XXX XXXX X zo 17. februára 2015 vychádzala z preukázaného skutkového stavu a rozhodla v súlade s platnými právnymi predpismi. Odporkyňa vydala nové rozhodnutia č. XXX XXX XXXX X z 10. augusta 2016 a č. XXX XXX XXXX X z 11. augusta 2016 až na základe preukázanej zmeny skutkového stavu z dôvodu, že navrhovateľ si poistné na dôchodkové poistenie doplatil až v priebehu konania o opravnom prostriedku. Navrhovateľ dodatočne doplatil poistné až v priebehu konania o opravnom prostriedku, tzn. až po vydaní napadnutých rozhodnutí č. XXX XXX XXXX X z 5. februára 2015 a č. XXX XXX XXXX X zo 17. februára 2015. Nové rozhodnutia teda neboli vydané z dôvodu správania sa na strane odporkyne, naopak z dôvodu zmeny skutkového stavu zavineného navrhovateľom, pretože až v rámci preskúmovacieho konania dodatočne doplatil poistné na dôchodkové poistenie, ktoré vyvolalo potrebu opätovne posúdiť nárok navrhovateľa na invalidný dôchodok.

Odporkyňa v odvolaní uviedla, že je toho názoru, že krajský súd o uložení povinnosti odporkyne nahradiť trovy konania rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Na základe uvedeného navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. 8Sd/74/2015-70 z 19. júla 2017 zmenil tak, že odporkyňa nie je povinná zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania vo výške 325,66 EUR.

III.

Vyjadrenie navrhovateľa k odvolaniu odporkyne

Vo vyjadrení k odvolaniu odporkyne navrhovateľ uviedol, že rozhodnutie krajského súdu považuje za vecne správne a má rovnaký právny názor, že k zastaveniu konania prišlo z dôvodov na strane odporkyne, ktorá nedostatočne informovala navrhovateľa o možnosti doplatiť chýbajúce obdobie poistenia a tým spôsobila nutnosť súdneho konania.

Ďalej namietal, že by ho odporkyňa informovala tak, ako to uviedla, na základe čoho navrhovateľ uviedol, že je presvedčený, že odporkyňa zapríčinila súdne konanie. Ak by odporkyňa navrhovateľa riadne informovala počas rozhodovania o invalidnom dôchodku, tak by sa predmetné súdne konanie nemuselo uskutočniť, pretože navrhovateľ by doplatil poistné skôr.

Navrhovateľ navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozhodnutie o trovách (odvolaním napadnuté uznesenie krajského súdu v časti trov konania) a priznal navrhovateľovi trovy odvolacieho konania.

Výšku náhrady trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní navrhovateľ vyčíslil podľa vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z., vo výške 1 z výpočtového základu (325,66 eur) tieto úkony: vyjadrenie k odvolaniu 12,45 eur + paušálna náhrada 1 x 8,84, spolu teda vo výške 21,29 eur.

IV.

Konanie na Najvyššom súde SR

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnuté uznesenie a konanie, ktoré mu predchádzalo. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o uznesenie, proti ktorému je podanie odvolania prípustné, preskúmal odvolanie a vyjadrenie k nemu, dospel k záveru, že odvolanie odporkyne nie je dôvodné a uznesenie súdu prvého stupňa v časti o trovách konania je vecne správne.

Podľa § 491 ods. 1 S.s.p., ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti O. s. p. pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 491 ods. 2 druhá veta S.s.p., ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba.

Podľa § 492 ods. 1 S.s.p. konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Podľa § 492 ods. 2 S.s.p. odvolacie konania podľa piatej časti O. s. p. začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Podľa § 250d ods. 3 O. s. p. súd uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom, ak žalobca neodstránil vady žaloby, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu žaloby, alebo ak žalobca nie je zastúpený podľa § 250a alebo ak žaloba bola vzatá späť (§ 250h ods. 2). Odvolanie proti uzneseniu je prípustné.

Podľa § 250h ods. 2 O. s. p. až do rozhodnutia súdu môže žalobca vziať žalobu späť; ak žalovanému medzitým vznikli trovy konania, rozhodne súd o ich náhrade.

Podľa § 250k ods. 1, veta prvá O. s. p. ak mal žalobca úspech celkom alebo sčasti, súd mu proti žalovanému prizná právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania.

Podľa § 250l ods. 1 O. s. p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

Podľa § 250l ods. 2 pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a.

Podľa ustanovenia § 246c ods. 1 prvej vety O. s. p., pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa ustanovenia § 146 ods. 1 písm. c) O. s. p., žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

Podľa ustanovenia § 146 ods. 2 druhá veta O. s. p., ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Podľa ustanovenia § 149 ods. 1 O. s. p., ak advokát zastupoval účastníka, ktorému bola prisúdená náhrada trov konania, je ten, ktorému bola uložená náhrada týchto trov, povinný zaplatiť ju advokátovi.

Krajský súd napadnutým uznesením zastavil konanie vo veci navrhovateľa proti odporkyňi v konaní o invalidný dôchodok, vzhľadom k tomu, že navrhovateľ vzal svoj návrh späť a odporkyňa s tým súhlasila.

Odvolací súd pri posudzovaní predmetnej právnej veci poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v konaní o priznanie sirotského dôchodku, so sp. zn. 1So/38/2014, zo dňa 24. marca 2015, v ktorom uviedol nasledovné: „Podľa názoru odvolacieho súdu mala odporkyňa poučiť navrhovateľku o možnosti doplatenia dlžnej sumy poisťného už v rámci konania na správnom orgáne, čím by sa predišlo zbytočnému súdnemu konaniu.“

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na Etický kódex Sociálnej poisťovne (dostupný na webovej stránke Sociálnej poisťovne: <http://www.socpoist.sk/eticky-kodex/393s>), ktorého dodržiavanie „je záväzné pre Sociálnu poisťovňu a všetkých jej zamestnancov, je súčasťou plnenia ich pracovných povinností a jedným z kritérií hodnotenia ich pracovnej výkonnosti“, je v zmysle čl. 1 okrem iného vyjadrením základných etických pravidiel správania sa Sociálnej poisťovne.

V zmysle čl. 7 Etického kódexu Sociálnej poisťovne je jednou z povinností jej zamestnancov vo vzťahu k poistencom a ostatnej verejnosti „aktívne pristupovať k riešeniu problémov v súlade s platnými právnymi predpismi, konať ústretovo s cieľom uspokojiť právne nároky poistenca.“ Podľa názoru odvolacieho súdu oboznámenie poistencov o možnosti doplatenia poistného už v rámci konania na správnom orgáne, možno považovať za konanie, v súlade povinnosťami uvedenými v citovanom ustanovení a taktiež s hodnotami uvedenými v čl. 2 Etického kódexu Sociálnej poisťovne.

Pokiaľ teda krajský súd pri priznaní trov právneho zastúpenia vychádzal z postupu odporkyne pri rozhodovaní o invalidnom dôchodku navrhovateľa, pričom zaujal stanovisko, že tieto vznikli navrhovateľovi výlučne v súvislosti so správaním odporkyne, ktorá ak by postupovala v súlade s Etickým kódexom Sociálnej poisťovne, ktorý je pre ňu záväzný a riadne informovala navrhovateľa, nedošlo by k súdnemu konaniu a ani k vzniku trov z neho vyplývajúcich, rozhodol vecne správne, keď navrhovateľovi priznal náhradu trov konania.

Najvyšší súd dodáva, že v danom prípade sa mala odporkyňa okrem Etického kódexu Sociálnej poisťovne riadiť aj princípmi dobrej verejnej správy, ktorá je službou verejnosti a základné pravidlá konania uvedené v § 3 Správneho poriadku, pre ktoré východiskom je systém prameňov práva predovšetkým ústava (najmä čl. 2) a zákony (vrátane právnej úpravy založenej právom Európskych spoločenstiev resp. upravenej medzinárodnými zmluvami) i keď sú formulované viac všeobecným spôsobom, je potrebné, vzhľadom na to, že slovenské právo je súčasťou európskeho právneho systému, v praxi interpretovať v duchu európskeho štandardu všeobecných požiadaviek na kvalitu postupov a činnosti verejnej správy súhrnne označovaných ako princípy „dobrej správy“ (Good Governance, Good Administration), majúceho základ v literatúre, judikatúre európskych inštitúcií a niektorých dokumentoch najmä Rady Európy (najmä odporúčania a rezolúcie Výboru ministrov Rady Európy) a Európskej únie.

Požiadavka na súladnosť s dobrou verejnou správou vyplýva napr. z rozsudku NS SR sp. zn. 1Sžr 54/2013 zo dňa 19. 3. 2013 NS SR, v ktorom najvyšší súd uviedol, že

„Od mravných kategórií, ktorými sú napríklad dobro, slušnosť a spravnosť (ekvita) alebo spravodlivosť, bol počas prieskumu zákonnosti aktov orgánov verejnej správy zatlačený do úzadia. Zákonodarca uvedené pojmy morálky tradične zakotvuje do súkromnoprávných pravidiel správania prostredníctvom takých normatívnych korektorov, ako sú dobrá viera, dobré mravy alebo poctivý obchodný styk. V poslednom čase nadobúda na význame pôsobenie dobrých mravov aj pri kultivovanom výkone verejnej správy prostredníctvom vrchnostenských orgánov, a to formou príkazu nie iba na výkon zákonným spôsobom ale na výkon dobrej verejnej správy.“

Na základe uvedeného najvyšší súd ako súd odvolací dospel k záveru, že odporkyňa takto nepostupovala a preto záver krajského súdu, že k späťvzatiu návrhu navrhovateľa, ktorý bol podaný dôvodne, došlo v dôsledku správania sa odporkyne, na základe čoho bola odporkyňa v zmysle § 146 ods. 2 druhá veta O. s. p., zaviazaná uhradiť navrhovateľovi trovy zastaveného konania, je vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil vady či nedostatky v postupe krajského súdu, a tak v časti o trovách konania potvrdil uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 19. júla 2017, s č. k.: 8Sd/74/2015-70, v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 6. novembra 2017, s č. k.: 8Sd/74/2015-86 ako vecne správne.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a 2 O.s.p. a § 246c ods. 1 vety prvej O.s.p. tak, že v konaní úspešnému navrhovateľovi priznal ich náhradu vo výške 21,29 Eur podľa vyčíslenia jeho právneho

zástupcu, a to v zmysle vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z., vo výške 1 z výpočtového základu (325,66 eur) za 1 úkon právnej pomoci - vyjadrenie k odvolaniu 12,45 eur + paušálna náhrada 1 x 8,84, spolu teda vo výške 21,29 eur.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.